

Kabinet Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

Kabinet Minister-President

Binnenhof 19
2513 AA Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
Wob@minaz.nl

Onze referentie
4147681

Datum 30 september 2020
Betreft Wob-besluit onderhandelingen KLM-steunmaatregelen

Geachte

Bij brief van 16 juli 2020, ontvangen op 22 juli 2020, hebt u bij het ministerie van Algemene Zaken, een verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ingediend.

U verzoekt, samengevat weergegeven, om alle communicatie en documentatie inzake de onderhandelingen, besprekingen en afspraken tussen de overheid en KLM terzake de KLM-Steunmaatregelen (openbaar gemaakt op 26 juni 2020), en meer in het bijzonder de totstandkoming van de bepalingen hierin terzake (verplichte aanpassing van) de arbeidsvoorwaarden bij KLM.

U geeft aan te verwachten dat de met dit Wob-verzoek bedoelde informatie en communicatie onder meer (maar niet uitsluitend) kunt vinden bij:

- Minister President, M. Rutte
- Raadsadviseur Financiën
- Ministerraad besprekingen, ministeriële overleggen
- Onderraden (Raad financiële en economische zaken, Raad Infrastructuur en Landbouw RFEZIL).

Uw verzoek betreft de periode 1 januari 2020 tot en met 16 juli 2020.

U heeft een soortgelijk Wob-verzoek ingediend bij de ministeries van Financiën, Infrastructuur en Waterstaat en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Verloop procedure

De ontvangst van uw Wob-verzoek is per brief van 22 juli 2020 bevestigd. De beslistermijn is op 11 augustus 2020 met vier weken verdaagd.

Bij brief van 16 september 2020 heeft u een ingebrekestelling verzonden aangezien niet binnen de gestelde termijn is beslist.

In reactie op uw verzoek bericht ik u als volgt.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Uitgangspunt van de Wob is dat er, in het belang van een goede en democratische bestuursvoering, een recht op openbaarmaking van informatie bestaat. Het bestuursorgaan kan openbaarmaking van informatie achterwege laten wanneer zich (een of meer van) de in artikel 10 en 11 van de wet genoemde uitzonderingsgronden of beperkingen voordoen.

Inventarisatie van de documenten

Voor zover relevante documenten afkomstig zijn van mijn ministerie neem ik een besluit over de openbaarmaking van deze documenten. Voor documenten afkomstig van de ministeries van Financiën, Infrastructuur en Waterstaat en Sociale Zaken (voor zover aanwezig) verwijs ik u naar de besluiten van desbetreffende ministeries waar u soortgelijke Wob-verzoeken heeft ingediend.

Het ministerie van Algemene Zaken neemt een besluit over de volgende aangetroffen documenten:

- Notulen van de ministerraad

Het onderwerp is in de periode april tot en met juni 2020 diverse keren aan de orde geweest in de ministerraad.

- Notitie aan de minister-president ten behoeve van de Politieke Vijfhoek
- In maart is het onderwerp besproken in de Politieke Vijfhoek, dit betreft een onderraad van de ministerraad waarbij onder andere algemeen financiële en sociaal economische politieke onderwerpen worden besproken.

Besluit

De aangetroffen documenten besluit ik niet openbaar te maken met een beroep op de artikelen 10 eerste lid, onder b, 10 tweede lid, onder g, en artikel 11 van de Wob. Voor mijn overwegingen verwijs ik u naar de navolgende alinea's.

Overwegingen

Notulen ministerraad

Onevenredige benadeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Voor de ministerraad geldt dat een vrije en onbelemmerde uitwisseling van argumenten van wezenlijk belang is voor het goed kunnen uitvoeren van de werkzaamheden. Openbaarmaking van de verslagen zou tot een onevenredige benadeling leiden, omdat aannemelijk is dat openbaarmaking de open en ongedwongen beraadslaging tussen de leden van de ministerraad en daarmee de besluitvorming, zal belemmeren.

Bij mijn afweging heb ik, gelet op het belang van het goed kunnen functioneren van de ministerraad een groter gewicht toegekend aan het voorkomen van bovengenoemde onevenredige benadeling, dan aan het algemene belang dat is gediend met openbaarmaking van de gevraagde informatie. Voor het functioneren van de ministerraad is geheimhouding van hetgeen ter vergadering wordt besproken essentieel, zowel vanwege de eenheid van het regerings- en kabinetsbeleid alsook om te verzekeren dat binnen het kabinet in alle vrijheid van gedachten kan worden gewisseld. Gelet op het voorgaande zou openbaarmaking van de verslagen ook in strijd zijn met de in artikel 45 van de Grondwet opgenomen taak van de ministerraad om de eenheid van het beleid te bevorderen en de in artikel 26, eerste lid van het Reglement van Orde van de ministerraad opgenomen geheimhoudingsverplichting. Op grond van het bovenstaande ben ik van mening dat het belang van het voorkomen van onevenredige benadeling van de ministerraad, zwaarder dient te wegen dan het algemene belang dat is gediend met openbaarmaking. Dat verslagen van de ministerraad niet openbaar hoeven te worden gemaakt is nog eens bevestigd door een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 16 januari 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:100).

Persoonlijke beleidsopvattingen

De notulen van de ministerraad maak ik daarnaast niet openbaar op grond van artikel 11 van de Wob.

Artikel 11, lid 1, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder het begrip "documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad" onder meer moet worden begrepen: nota's van ambtenaren en hun politieke en ambtelijk leidinggevenden, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen en rapporten van ambtelijke adviescommissies. Ten aanzien van deze stukken moet van de bedoeling om ze als stukken voor intern beraad beschouwd te zien, uitdrukkelijk blijken of men moet deze bedoeling redelijkerwijs kunnen vermoeden.

Voorvoemde beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen, omdat een ongehinderde bijdrage aan de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten. De notulen bevatten dergelijke, tot individuele personen herleidbare persoonlijke beleidsopvattingen. Ik acht het niet in het belang van een goede bestuursvoering indien de geuite standpunten zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Voor zover de documenten feiten bevatten zijn die zodanig met de persoonlijke beleidsopvattingen verweven dat die feiten niet voor openbaarmaking in aanmerking komen.

Voor documenten die zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad geldt dat daarin opgenomen feitelijke informatie niet voor openbaarmaking in aanmerking komt, wanneer die informatie zodanig met de persoonlijke beleidsopvattingen is verweven dat een zinnige scheiding niet mogelijk is. Ook de beoordeling of deze

Kabinet Minister-President

Datum

30 september 2020

Onze referentie

4147681

scheiding kan worden gemaakt, vindt plaats op het niveau van een zelfstandig onderdeel van een document (en niet per zin of zinsdeel). Dit geldt ook voor feitelijke informatie die niet met persoonlijke beleidsopvattingen is verweven, maar wel met andere informatie die op grond van artikel 10 Wob niet voor openbaarmaking in aanmerking komt. Zie de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 30 mei 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1773.

Notitie ten behoeve van de Politieke Vijfhoek

Voor de notitie aan de minister-president ten behoeve van de Politieke Vijfhoek geldt eveneens dat openbaarmaking onevenredig benadelend is. Openbaarmaking van deze notitie zou tot een onevenredige benadeling leiden, omdat aannemelijk is dat openbaarmaking de open advisering aan de leden van het overleg zal belemmeren.

Daarbij is deze notitie opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevat deze persoonlijke beleidsopvattingen. Deze notitie besluit ik derhalve niet openbaar te maken op grond van artikel 10, tweede lid, onder g, en 11 van de Wob.

Een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding moet gewaarborgd zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant.

De informatie die zou overblijven na toepassing van de weigeringsgronden is evident inhoudsloze informatie of informatie puur van administratieve aard. Ik besluit daarom het document in het geheel niet openbaar te maken.

Wijze van openbaarmaking

Dit besluit wordt geanonimiseerd op www.rijksoverheid.nl geplaatst.

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,
namens deze

Plv. Secretaris-Generaal
dr. mr. L. van Poelgeest

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekend gemaakt hiertegen schriftelijk bezwaar maken, onder vermelding van de gronden, bij de secretaris-generaal van het ministerie van Algemene Zaken